

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/30/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3108203975
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denis Vékony
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3108203975.3

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej v spore žalobcu R. Q., bytom E. A. XXX, zastúpeného advokátom JUDr. Ľubomírom Porubanom, so sídlom Trenčín, Jilemnického 2, proti žalovanému S. Q. ml., bytom E. A. XXX, zastúpenému Advokátskou kanceláriou JUDr. CIMRÁK s.r.o., so sídlom Nitra, Štefánikova 7, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín zo dňa 24. októbra 2019, č.k. 11C/45/2018-277, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej v napadnutej časti vo výroku II. o nároku na náhradu trov konania potvrdzuje.

Žalovaný má nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol /výrok I./ a rozhodol, že žalovaný má právo na náhradu trov konania proti žalobcovi v rozsahu 100 % s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením /výrok II./. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa podaným návrhom domáhal určenia, že je podielovým spoluvlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV XXXX k. ú. E. A. v podiele 1/28 na parc. č. XXX/X- zast. plochy a nádvoria o výmere 58 m² a v podiele 1/7 na parc. č. XXX/X - zast. plochy a nádvoria o výmere 176 m² a č. XXX/X - záhrady o výmere 91 m². Uviedol, že právny predchodca žalovaného sa stal držiteľom parcel č. XXX/X, č. XXX - záhrady o výmere 126 m², č. XXX/X, č. XXX/X, všetko zapísané na LV č. XXXX pre k. ú. E. A. na základe Osvedčenia o vlastníctve s oprávnenou držbou od 25.05.1999 a bol zapísaný na LV č. XXXX. Pôvodnú parcelu č. XXX/a - dom č. XX, dvor a záhrada vo vnútornosti zaevidovanú v pozemkovej knihe č. XXX pre k. ú. E. A., z ktorej boli vytvorené sporné parcely č. XXX/X, XXX,XXX/X a XXX/X v k. ú. E. A., vlastnili L. T. v podiele 70/280 (B4), E. Q. v podiele 10/280, D. Q. - právny predchodca žalobcu v podiele 10/280, I. Q. v podiele 10/280, D. Q. - právny predchodca pôvodného žalovaného v podiele 10/280, E. Q. v podiele 10/280, R. Q. v podiele 10/280, R. M. v podiele 14/280, H. Q. v podiele 10/280, I. F. v podiele 35/280, I. F. v podiele 35/280 a I. Liptáková v podiele XX/XXX. Na základe osvedčenia o dedičstve D6807/93, Dnot 717/93 nadobudol právny predchodca žalovaného po svojej právnej predchodkyňi D. Q., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX nehnuteľnosť v k. ú. E. A., a to parcelu č. XXXa a zapísanú na č. XXX pod B8 v podiele 1/28 spoločne s ostatnými spoludedičmi D. U., L. E., J. Q., D. Q., A. Q. a E. Q.. Ďalej uviedol, že na základe rozhodnutia Štátneho notárstva v Trenčíne v dedičskej veci po D. Q., nar. XX.XX.XXXX, zomr. XX.XX.XXXX, sp. zn. D 1343/86 nadobudol žalobca nehnuteľnosť v k. ú. E. A. a to parc. č. XXX a zapísanú na č. XXX pod B 6 v podiele 1/28. Vzhľadom k tomu, že právny predchodca žalovaného pôvodnú parcelu č. XXX/a v k. ú. E. A. nadobudol na základe osvedčenia o dedičstve D 6807/93, Dnot 717/93 spolu s ostatnými spoludedičmi iba v podiele 1/28 a túto parcelu resp. parcely z nej vytvorené neužíval v celosti a výlučne sám, nemohol sa stať ich dobromyseľným držiteľom, čo je predpokladom pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Z dôvodu, že ani právna predchodkyňa pôvodného

žalovaného neužívala predmetné nehnuteľnosti v celosti dobromyseľne viac ako 10 rokov nemohol si dať právny predchodca žalovaného osvedčiť vyhlásenie o vydržaní nehnuteľností v roku 1999.

2. Súd prvej inštancie po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 137 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), § 116 ods. 1, § 566 ods. 1, 2 zákona č. 141/1950 Zb. (Občiansky zákonník) účinný od 01.01.1951, § 2 ods. 1, 2, 3 zákona č. 293/1992 Zb. o úprave niektorých vlastníckych vzťahov k nehnuteľnostiam v znení účinnom k 30.11.2000, § 129 ods. 1, 2, § 130 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“). Na základe vykonaného dokazovania a po právnom posúdení veci dospel súd prvej inštancie k záveru, že žaloba nebola dôvodná. V zmysle ustáleného skutkového stavu nebolo sporné, že žalobca nadobudol dedením po svojom právnom predchodcovi D. Q. spoluvlastníctvo k predmetným parcelám v uvedených podieloch. Právny predchodca žalovaného bol zapísaný v evidencii nehnuteľností ako výlučný vlastník žalovaných parciel na základe osvedčenia o vlastníctve podľa zákona č. 293/1992 Zb., vydaného notárskym úradom po predložení príslušných listín, pričom oprávnená držba podľa neho začala plynúť od 25.05.1999. Žalobca podaním žaloby na súd dňa 08.02.2008 v zákonom stanovenej 10 ročnej lehote uplatnil na súde svoje právo o určenie vlastníckeho práva k vlastníckym podielom v predmetných nehnuteľnostiach. V zmysle rozsudku tunajšieho súdu č.k. 6C/196/80-22 zo dňa 18.03.1980 došlo ešte pred platnosťou zákona č. 40/1964 Zb., ktorý dočasne vylúčil možnosť vydržania, k reálnej deľbe pôvodnej parcely č. XXX/a z PK vložky č. 345 medzi súrodencami Q. dohodou jednotlivých spoluvlastníkov, ktorí si vyčlenili jednotlivé pozemky a užívali ich ako vlastné. Touto deľbou, ktorú potvrdzuje v žalobe v uvedenej veci i právny predchodca žalobcu bol usporiadaný majetok vrátane parciel, ktoré sú predmetom tohto konania. Zo znaleckého posudku, ktorý na základe odborných znalostí riešil spornú otázku, či z pôvodnej parcely č. XXX/a mohli byť vytvorené parcely, ktoré sú predmetom tohto konania (č. XXX/2,XXX/1 a XXX/2) podľa znaleckých zistení nezostala žiadna časť spoločného pozemku nevyporiadaná. Uvádzané parcely aj v realite zodpovedajú situačnému nákresu pri reálnej deľbe, a teda nemohlo dôjsť k ich vytvoreniu z parciel, ktoré mali ostať v spoločnej držbe a užívaní. Nedošlo tak k vytvoreniu parciel č. XXX/X, XXX/X a XXX/X z častí spoločnej nehnuteľnosti, ktoré mali ostať v spoločnom držbe a užívaní všetkých podielových spoluvlastníkov prípadne niektorých z nich. Rozhodnutie MNV z roku 1964 (nákres z roku 1963) smerovalo nie k opätovnej deľbe pôvodnej parcely č. XXX/a (ktorá bola rozdelená reálne už v r. 1926), ale k ustáleniu, ktoré z parciel sú spoločnými nehnuteľnosťami, spolu s náčrtom reálneho stavu na mieste samom, t.j. stavu časti reálnej deľby z roku 1926, ktorý pretrval do roku 1963. Na tejto skutočnosti nič mení to, že na predmetnom náčrte z roku 1963 nie sú zachytené parcely právnych predchodcov žalobcu, pretože jeho podstatou bolo grafické dokladovanie usporiadania vzťahov k spoločným nehnuteľnostiam, nie k zachyteniu komplexného rozdelenia parcely XXX/a v roku 1926. S poukazom na to že bolo vylúčené, že by pri reálnom rozdelení spoločnej PKN parcely č.XXX/a v roku 1926 zostali niektoré novovzniknuté pozemky v podielovom spoluvlastníctve všetkých dovtedajších podielových spoluvlastníkov resp. niektorých z nich, teda aj právneho predchodcu žalobcu ako i na skutočnosť, že neboli produkované žiadne dôkazy o tom, že by právnomu predchodcovi žalobcu bola pri deľbe vydelená ďalšia nehnuteľnosť ako tie ktoré boli predmetom žaloby z roku 1980 žalobca svoje vlastnícke právo nepreukázal. V nadväznosti na citovaný rozsudok ktorým bolo potvrdené nadobudnutie vlastníckeho práva právnomu predchodcovi žalobcu vydržaním (podľa zákona č. 141/1950 Zb.) len k ním označeným parcelám, neskorší nadobúdaci titul žalobcu (dedenie podielu) ohľadne sporných nehnuteľností oproti skoršiemu titulu nadobudnutia žalovaným (vydržanie právny predchodcami za účinnosti zák. č. 141/1950 Zb.) nemôže obstať, je neúčinný. Súd prvej inštancie preto žalobu ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

3. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že úspešnému žalovanému priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

4. Proti tomuto rozhodnutiu, a to proti výroku II. o nároku na náhradu trov konania, podal včas odvolanie žalobca. Uviedol, že súd prvej inštancie rozhodnutie iba stručne odôvodnil odkazom na § 255 ods. 1 CSP, v zmysle ktorého sa priznáva náhrada trov konania podľa pomeru úspechu, hoci boli splnené podmienky na aplikovanie § 257 CSP. Dané ustanovenie individualizuje rozhodnutie a konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom vôbec nebolo brané do úvahy, a preto rozhodnutie v časti o trovách konania trpí vadou nedostatočného odôvodnenia. Žalobca sa z jeho písomného vyhotovenia nemôže riadne oboznámiť s dôvodmi, ktoré súd viedli k tomu, že nezohľadnil zjavnú výnimočnosť a existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa. Je potrebné skúmať nielen charakter konania alebo procesnej situácie, ale i okolnosti, ktoré viedli k uplatneniu nároku na súde, postoj strán sporu v konaní, pričom je potrebné

prihliadať k majetkovým, sociálnym, osobným a ďalším pomerom strán sporu. Je potrebné vziať do úvahy nielen pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale treba zohľadniť aj dopad takéhoto rozhodnutia na majetkové pomery oprávnenej strany sporu. Žalobca je starobný dôchodca, ktorý v roku 2019 dovŕšil 75 rokov. S jeho osobnou situáciou súvisia aj sociálne a zárobkové pomery, nakoľko je odkázaný iba na starobný dôchodok, ktorý v roku 2019 predstavoval sumu 501,60 eur mesačne. Žalovaný je v produktívnom veku, ktorý si na rozdiel od žalobcu zabezpečuje prostriedky na živobytie sám, podniká a je konateľ spoločnosti TALTECH TOOLS s.r.o., ktorá od svojho vzniku vykázala výnosy 670.133,00 eur. Žalobca nedisponuje finančnými rezervami ani nevlastní žiadne nehnuteľnosti, ktoré by sa dali v blízkej dobe reálne zhodnotiť. Okrem rodinného domu, v ktorom žije, má v majetku iba niekoľko orných pôd nepatrnej hodnoty. S vyšším vekom žalobcu súvisí aj jeho nepriaznivý zdravotný stav. Po dlhšiu dobu trpí chorobou srdca a cievneho systému, z ktorej sa lieči, ale táto liečba je spojená nielen s výdavkami na lieky, ale aj so zvýšenými nákladmi spojenými s úpravou jedálneho stola. Použitie výnimky zo zásady zodpovednosti za výsledok vyplýva aj zo sporných nehnuteľností. V konaní išlo nielen o vysporiadanie vzťahu medzi dvoma stranami, ale aj o usporiadanie celkových pomerov v záujme viacerých osôb, ktorých nehnuteľnosti priamo susedia s predmetnými pozemkami. Neobstojí ani prípadná námietka, že zo strany žalobcu išlo o zjavne nedôvodné a zrejme od počiatku bezúspešné uplatňovanie práva, pretože je to žalobca, kto pôvodne v spore dominoval a k zmene došlo až na základe znaleckého posudku, čiže na základe odborných znalostí, ktorými žalobca nedisponuje. Žalobca v spore prejavoval neustálu snahu o uzatvorenie mimosúdnej dohody a práve z konania žalovaného je evidentné, že ten nemal nikdy vážny záujem na riešení sporu a len konanie naťahoval. Navyše postupoval nehospodárne, keď sa nechal zastupovať advokátom až z Nitry. Na základe uvedeného žalobca navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zmenil tak, že stranám nárok na náhradu trov konania neprizná alebo zruší rozsudok v napadnutej časti a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. K odvolaniu sa vyjadril žalovaný a uviedol, že žalobca umelo vyvolal spor, ktorý sa týkal pár metrov štvorcových. Bolo preukázané, že v minulosti prebehla reálna delba spoločného dvora čoho dôsledkom bolo neskoršie zamietnutie žaloby aj na základe predchádzajúceho rozsudku. K tejto reálnej delbe došlo v roku 1926. Aj samotný žalobca o nej mal vedomosť, nakoľko ju dodržiaval. Táto reálna delba bola všetkými vlastníkami a užívateľmi spoločného dvora akceptovaná v čase podania žaloby viac ako 80 rokov. Neobstojí preto tvrdenie žalobcu, že sa chcel dohodnúť o spornom nároku, nakoľko nemal žiaden právny ani morálny dôvod žiadať viac ako bolo jemu a jeho predkom vyčlenené v rámci reálnej delby. Už aj po zrušujúcom rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne 5Co/364/2014-199 zo dňa 30. júla 2014 mohol vedieť, že jeho nárok je zjavne bezúspešný a napriek tomu trval na znaleckom dokazovaní a aj zaplatil relatívne vysoký preddavok v sume 500 eur. Obdobne žalovaný nebol povinný prijať dohodu o urovaní ak nárok žalobcu bol šikanóznym a nedôvodným. Súd rozhoduje na základe takého skutkového, s ktorým sa oboznámil v priebehu konania do doby, než vydal predmetné rozhodnutie a nemôže rozhodovať na základe dôkazov, o ktorých sa dozvedel až po predmetnom uznesení. Nakoľko žalobca dôvody hodné osobitného zreteľa v rámci konania a pred vydaním uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí, neuvádzal, ani nenavrhol použiť ustanovenie § 257 CSP, súd nebol oprávnený z úradnej povinnosti žiadať vykonanie dôkazov iných ako navrhli strany. Ak chcel žalobca navrhnúť dôkazy v rámci skúmania podmienok podľa § 257 CSP mal tak urobiť pred ukončením dokazovania. Na neskoršie predložené dôkazy môže súd prihliadať iba v rámci naplnenia podmienok § 366 CSP, pričom žalobcom predložené dôkazy nespĺňajú ani jednu podmienku tam uvedenú. Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaný navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil ako vecne správne a žalovanému priznal náhradu trov odvolacieho konania.

6. Krajský súd v Trenčíne ako odvolací súd preskúmal vec podľa § 379 a § 380 CSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku II. o nároku na náhradu trov konania je potrebné podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdiť.

7. V prvom rade je nutné konštatovať, že rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I., ktorým bolo žaloba zamietnutá, odvolaním napadnutý nebol, a preto v tejto časti je rozsudok súdu prvej inštancie právoplatný a rozhodovaním odvolacieho súdu nedotknutý.

8. Predmetom prieskumu potom bol len výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým rozhodoval o náhrade trov konania, v rámci ktorého vyslovil, že žalovaný má právo na náhradu trov konania proti

žalobcovi v rozsahu 100 %. S týmto konštatovaním sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje a na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie dodáva nasledovné:

9. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

10. Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

11. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

12. Rozhodovanie o náhrade trov konania tvorí integrálnu súčasť súdneho konania. V sporových konaniach sa pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania uplatňuje tzv. zásada úspechu (§ 255 ods. 1 CSP). Podľa tejto zásady súd strane, ktorá mala v konaní úspech, prizná nárok na náhradu trov konania podľa jej pomeru úspechu v konaní a to proti strane neúspešnej. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobnej žiadosti (petitu) a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. Úspech v konaní teda treba chápať v závislosti od výsledku súdneho sporu, pričom pod úspechom treba rozumieť úspech v zmysle procesného výsledku.

13. V zásade teda platí, že strana sporu, ktorá bola úspešná vo veci, má nárok na náhradu trov konania. V § 257 CSP zákon stanovuje z tohto pravidla výnimku, podľa ktorej súd nemusí zaviazat' neúspešnú stranu sporu na náhradu trov konania protistrany a protistrane tak náhradu trov konania celkom alebo sčasti neprizná. Zo znenia uvedeného ustanovenia § 257 CSP je pritom zrejmé, že zákon vyžaduje pre aplikáciu uvedeného zákonného ustanovenia vždy spojenie dvoch podmienok a to: a) dôvody hodné osobitného zreteľa a b) výnimočné okolnosti. Dôvody hodné osobitného zreteľa ani výnimočné okolnosti zákon bližšie nešpecifikuje. Výnimočnosť prípadu môže spočívať jednak v okolnostiach danej veci, ale i v okolnostiach na strane strán konania. Úvaha súdu o tom, či ide o výnimočný prípad a či sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia individuálnych okolností konkrétnej veci. Týmito okolnosťami môžu byť dôvody osobné, majetkové asociálne pomery strán konania, dôvody uplatnenia nároku na súde, či postup strany v konaní. Ustanovenie § 257 CSP však neslúži na zmiernenie, alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami a jeho použitie neodôvodňuje len sama skutočnosť, že strana nie je solventná, alebo že zárobková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u jej protistrany.

14. Odvolací súd sa v prvom rade zaoberal námietkou žalobcu týkajúcej sa nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, keď súd prvej inštancie nezohľadnil, resp. sa nezaoberal existenciou dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP. Hranice sudcovskej úvahy sú dané účelom právnej úpravy náhrady trov konania, ktorá jej nepriznanie úspešnému účastníkovi pripúšťa len ako výnimku zo všeobecného procesného princípu zodpovednosti za výsledok sporového konania (§ 255 ods. 1 CSP). Priamo z textu zákonného ustanovenia vyplýva, že súd by mal podľa neho rozhodovať iba vo výnimočných prípadoch. Povinnosť priznať náhradu (účelne) vynaložených trov konania v plnom rozsahu úspešnému účastníkovi platí za predpokladu, že súd nevyužije možnosť rozhodnúť v súlade s ustanovením § 257 CSP (pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 17. októbra 2011, sp. zn. 7 Cdo/129/2011). Z uvedeného vyplýva, že súd nemá povinnosť pri každom rozhodovaní o náhrade trov konania prihliadnuť na dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 257 CSP, nakoľko súd rozhoduje podľa tohto ustanovenia len vo výnimočných prípadoch. To znamená, že ide o možnosť súdu aplikovať predmetné ustanovenie aj napriek plnému alebo čiastočnému úspechu strany v spore, ak sú splnené podmienky. V takom prípade potom konajúci súd má povinnosť odôvodniť aplikáciu ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania. Keď však sám konajúci súd dôvody aplikácie § 257 CSP nezistí, nie je žiadny právny ani logický dôvod, aby toto v odôvodnení rozhodnutia o náhrade trov konania uvádzal. Výnimkou je len situácia, kedy sa aplikácie § 257 CSP dožadovala strana sporu. V takých prípadoch, pokiaľ strana sporu navrhne aplikáciu daného zákonného ustanovenia, musí konajúci súd preskúmať danú dôvodnosť aplikácie § 257 CSP a aj v prípade, že dôvody aplikácie tohto zákonného ustanovenia nezistí, musí toto v odôvodnení svojho rozhodnutia uviesť, aby sa tak dostalo strane sporu relevantnej odpovede na jej požiadavku aplikácie § 257 CSP a bolo tak naplnené jej právo na spravodlivý súdny proces.

15. V danej veci sa žalobca pred rozhodnutím súdu prvej inštancie nedomáhal aplikácie § 257 CSP pri rozhodovaní súdu o náhrade trov konania a keďže konajúci súd prvej inštancie sám zjavné dôvody na aplikáciu tohto zákonného ustanovenia nezistil, nie je v zmysle vyššie uvedeného názoru odvolacieho súdu žiadnou vadou, že rozhodnutie súdu prvej inštancie neobsahuje žiadne odôvodnenie o neaplikovaní § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania.

16. Čo sa týka skutočností uvádzaných žalovaným v odvolaní, ktoré by mali byť podľa neho dôvodom pre nepriznanie náhrady trov konania žalovanému podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 257 CSP, k tým odvolací súd uvádza nasledovné.

17. Ustanovenie § 257 CSP predstavuje odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP) a zo zásady zodpovednosti za zavinenie (§ 256 ods. 1 CSP). Súd výnimočne neprizná náhradu trov konania, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa. K dôvodom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácii, príp. zo sociálnych aspektov. Súd pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa prihliada na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery strán, okolnosti, ktoré stranu viedli k uplatneniu nároku na súd a ich postoj v konaní. V súlade s nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 168/2018 zo dňa 10.10.2018 je preto potrebné pri rozhodovaní prihliadať na základné zásady (charakter sporu a procesnú situáciu). Úvaha súdu o tom, či ide o výnimočný prípad a či sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, musí vychádzať z posúdenia individuálnych okolností konkrétnej veci. Ustanovenie § 257 CSP však neslúži na zmierňovanie, alebo odstraňovanie majetkových rozdielov medzi stranami a jeho použitie neodôvodňuje len sama skutočnosť, že strana nie je solventná, alebo že zárobková a majetková situácia strany, ktorá v spore zvíťazila, je lepšia ako u jej protistrany, tak ako to tvrdí žalobca vo svojom odvolaní. Preto v tomto prípade neobstojí odvolacia námietka žalobcu, že žalovaný je v produktívnom veku, ktorý je konateľom v spoločnosti a dosahuje vysoký mzdový príjem a žalobca je odkázaný iba na starobný dôchodok.

18. Ak by aj majetkové, zárobkové pomery strán sporu mali byť v tomto prípade dôvodom hodným osobitného zreteľa, pre ktorý by sa žalovanému ako úspešnej strane sporu nemala celkom alebo sčasti priznať náhrada trov konania, aplikácia § 257 CSP vyžaduje, aby k takémuto dôvodu hodnému osobitného zreteľa pristúpila ešte okolnosť výnimočnosti. Tú odvolací súd však nevidí v žiadnych z odvolacích tvrdení žalobcu. Podľa žalobcu v konaní išlo nielen o vysporiadanie vzťahu medzi dvoma stranami, ale aj o usporiadanie celkových pomerov v záujme viacerých osôb, ktorých nehnuteľnosti priamo susedia s predmetnými pozemkami. Uvedenému tvrdeniu žalobcu nič nenasvedčuje. V konaní išlo o spor medzi žalobcom a žalovaným a právoplatný rozsudok vyhlásený v tomto spore zaväzuje len ich / § 228 ods. 1 CSP/. Rovnako ani tvrdeniu žalobcu, že to bol on, kto pôvodne v spore dominoval a k zmene došlo až na základe znaleckého posudku, čiže na základe odborných znalostí, ktorými žalobca nedisponuje, nie je z hľadiska aplikácie § 257 CSP relevantné. Prihliadať pri rozhodovaní o náhrade trov konania na skutočnosť, že v spore neúspešná strana v spore najskôr „dominovala“, by znamenalo popretie zásady zodpovednosti za výsledok (§ 255 CSP), ktorá ovláda rozhodovanie o náhrade trov konania.

19. Okolnosť výnimočnosti, ktorú treba naplniť pre aplikáciu § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania nemožno vidieť ani v tom, že žalovaný sa dal zastúpiť v spore advokátom „až z Nitry“. Žalovaný ako každý účastník súdneho konania má ústavné právo zvoliť si za svojho zástupcu v spore advokáta a toto jeho právo nemožno nijako obmedziť /čl. 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky/. Náklady na takúto právnu pomoc v spore sú trovami konania, ktoré majú byť strane sporu v prípade jej úspechu v zásade nahradené. Len výnimočne, najmä v prípade zneužitia práva na zastúpenie advokátom. (pozri aj nález Ústavného súdu Českej republiky z 25. júla 2012 sp. zn. I. ÚS 988/12), môžu byť trovy vynaložené na právnu pomoc posúdené ako nie účelne vynaložené a z tohto dôvodu nenahradené v rámci náhrady trov konania (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo 16. apríla 2014, sp. zn. 2SŽi/6/2014). Uvedené je však predmetom skúmania a posúdenia až vo fáze, kedy sa osobitným rozhodnutím súdu vyčísľuje náhrada trov konania a nie už pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania. Od účinnosti Civilného sporového poriadku /01.07.2016/ sa rozhodovanie o náhrade trov konania deje v dvoch fázach. Najprv je rozhodnuté o nároku na náhradu trov konania, teda ktorá strana má nárok na náhradu trov konania a v akom rozsahu. Po právoplatnosti tohto rozhodnutia potom vyšší súdny úradník súdu prvej inštancie rozhodne o konkrétnej výške náhrady trov konania, ktorá má byť zaplatená. Trovy konania strany sa však nemôžu posudzovať ako celok, ale každý úkon alebo každé platenie trov treba posudzovať samostatne, a to aj z hľadiska toho, či boli potrebné na účelné uplatnenie alebo ochranu práva. Účelnosť trov konania

strany, ktorej je priznaný nárok na náhradu trov konania sa preto skúma až v uvedenej druhej fáze rozhodovania o náhrade trov konania, kedy súd vyčísluje sumu náhrady s ohľadom na konkrétne úkony strany v spore. Až tu môže súd vziať do úvahy, či vynaložené trovy boli príčinnej súvislosti s procesným postojom strany k predmetu konania, či ich vynaloženie sledovalo procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesnú ochranu proti takému tvrdenému nároku, teda vziať do úvahy účelnosť trov konania. V prípade, že dospeje k závere o neúčelnosti niektorých trov konania, tieto do sumy náhrady trov konania nezahrnú.

20. Ak by teda v danom prípade malo byť zastúpenie žalovaného v spore advokátom z iného mesta posúdené ako zneužitie práva na zastúpenie advokátom, nejde o dôvod pre nepriznanie náhrady trov konania v spore úspešnému žalovanému cestou aplikácie § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania ale o dôvod nepriznania náhrady konkrétnych trov konania pri vyčíslívaní sumy náhrady trov konania z dôvodu ich neúčelnosti.

21. Odvolací súd nevidel výnimočné okolnosti, ktoré by spolu s dôvodmi hodnými osobitného zreteľa mali viesť k aplikácii § 257 CSP, ani v konaní strán v priebehu sporu. To, že žalobca mal v spore prejavovať snahu o uzatvorenie mimosúdnej dohody a na druhej strane žalovaný nemal nikdy vážny záujem na takomto riešení sporu, je len využitím práva každej strany sporu. Sama skutočnosť, že jedna zo sporových strán nemá napriek snahe protistrany záujem na ukončení sporu mimosúdne, či súdnym zmiernom, môže byť celkom logicky výsledkom presvedčenia strany sporu o tom, že právo je na jej strane a nie je bez ďalšieho prejavom nejakého zneužitia práva.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti vo výroku II. o nároku na náhradu trov konania v konečnom dôsledku ako vecne správny potvrdil.

23. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešnému žalovanému odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi v rozsahu 100%.

24. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).